

ספר

נאמר מינים

פרשת וירא

מאת

הרב הגאון החסיד

ר' אברהם יוסף פסח (פסחוביץ)

זצ"ל

יו"ל ע"י נכדי המחבר

א) וירא אליו ה' וגו' כחום היום. וזרש"י ז"ל (ד"ה כחום היום) הוליא הקצ"ה חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים, ולפי שראהו מנטער שלא היו אורחים באים הביא המלאכים עליו בדמות אנשים, ויתכן לומר בזה ע"פ המצואר בספרים הקדושים שכל מצוה שעושה אדם צורח לו הקצ"ה מלאך מליץ ופרקליט טוב, ועיין במהרש"א^א שנת ד' ל"ז ע"א בחידושי אגדות ד"ה אלו הן שהאריך בזה, והנה י"ל דאזרהם אבינו ע"ה כשקיים מצוה צרית מילה, ובמצוה צרית מילה יש ג' מצוות, חיתוך להעביר את הערלה, ופריעה לגלות את העטרה, ואטופי דדמא, והגם כי המלאכים האלו שצאו אל אברהם אבינו ע"ה היו מיכאל, גבריאל

ורפאל, כמצואר בדברי חז"ל (ברא"ר נ"ב), והמה כזר נצראו ציוס צ' של צריאת העולם כמצואר צמד"ר צראשית (ג'ה), מ"מ י"ל דע"י ג' מצוות האלו, נצראו המלאכים צריות חדשות להיות מליצי יושר, ופרקליטים טובים עבור עם ישראל, העתידים להולד, ומיכאל המלאך אשר הוא שר ישראל להמליץ טובות עבורם, כמ"ש בדניאל (י"ב"א), "מיכאל שרכס", עומד על המזבח בנוי בשמים ומקריב עליו קרבן כמצואר צסוף מנחות^ב ד' ק"י ע"א, ועיי"ש צתוס^ג (ד"ה ומיכאל השר הגדול) דהוא נשמותיהן של ישראל, ומלמד עליהן זכות וכן הוא הגירסא צעין יעקב חגיגה ד' י"ז ע"ז.

וי"ל דהוא צזכות פריעה והתגלות העטרה, אשר ישראל הם נדצקים

^א ח"א שבת ל"ב: ד"ה אלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומע"ט כו' ומייתי לה שנא' אם יש עליו מלאך מליץ וגו' מזה נראה מפורש כדעת חכמי האמת שכל מצוה שעושה אדם בורא לו הקב"ה מלאך מליץ ופרקליט טוב וכן בהיפך בעושה מעשה רע בורא לו מלאך רע וקטיגור ומיהו קצת דחוק לפי זה לר"א דאפילו תתקצ"ט באותו מלאך לחובה היאך אפשר דבמעשה אחד יהיה תתקצ"ט פנים לחובה ואחד לזכות ויש ליישב:

^ב מנחות ק"י. "לעולם זאת על ישראל" (דברי הימים ב ב, ג) אמר רב גידל אמר רב זה מזבח בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן יורבי יוחנן אמר אלו תלמידי חכמים העסוקין בהלכות עבודה מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה מקדש בימיהם:

^ג שם ד"ה ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן: מדרשות חלוקין יש מי שאומר נשמותיהן של צדיקים ויש מי שאומר כבשים של אש והיינו דאמרין בשמונה עשרה בעבודה ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון ויש אומרים דקאי אדלעיל והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל. לא מצאתי יותר:

היא מכלל נחלת ה', ואינה סובלת
 חנשי תועבות כו', אצל למעלת הארץ
 הזאת הי' הכל, כי שם היכל ה' כו'
 עכל"ק, והוא כנ"ל כי היתה ערלה
 דחפיה על צרית במקום, וע"י
 העצרת הערלה צהפיכת סדום נתגלה
 הקדושה בארץ ישראל, ורפאל בא
 בזכות אטופי דדמא, ולכן בא
 לרפאות את הצרה.

והנה אי' בקידושין ד' מ' ע"א
 אפילו חישב אדם לעשות מצוה,
 ונאנס ולא עשה, מעלה עליו הכתוב
 כאילו עשה, ואצרהם אצינו ע"ה
 מנכטער עצמו שלא היו אורחים באים

צהקצ"ה צואת הצרית, ולכן בא
 המלאך לצער את שרה שתולד בן,
 וממנה ילאו הזרע קודש המצורח,
 אשר הקצ"ה מתפאר בהם, ובזכות
 העצרת הערלה דחפיה על צרית בא
 גבריאל להפוך את סדום, כמ"ס
 צמ"א כי סדום היתה אז הערלה
 דחפיה על צרית במקום, ולכן אי'
 צמד"ר¹ פרשת לך לך (מ"א ז) על פסוק
 "וישא לוט את עיניו וירא את כל
 ככר הירדן כי כולה משקה", דכל
 הפסוק לשון ערוה הוא כו', ועיין
 צרמז"ן ז"ל פרשה זו בפסוק
 "ונדעה אותם", בא"ד וז"ל ודע כי
 משפט סדום הי' למעלת א"י, כי

^ד **ברא"ר מ"א ז'** וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן (בראשית יג, י), אמר רבי נחמן בר חנין כל מי
 שהוא להוט אחר בלמוס של עריות סוף שמאכילים אותו מבשרו. אמר רבי יוסי בר חנינא כל הפסוק הזה
 לשון ערוה הוא, היך מה דאת אמר (בראשית לט, ז): ותשא אשת אדניו את עיניה וגו'. וירא את כל ככר
 הירדן כי כלה משקה, היך מה דאת אמר (משלי ו, כו): כי בעד אשה זונה עד ככר לחם. כי כלה משקה, היך
 מה דאת אמר במדבר ה, כד: והשקה את האשה (את מי המרים). לפני שחת ה', היך מה דאת אמר (בראשית
 לח, ט): והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה:

^ה **בראשית י"ט ה' ד"ה ונדעה אותם בא"ד**: ודע כי משפט סדום היה למעלת ארץ ישראל כי היא מכלל
 נחלת ה' ואינה סובלת חנשי תועבות וכאשר תקיא את הגוי כלו מפני תועבותם הקדימה וקאתה את העם
 הזה שהיו רעים מכולם לשמים ולבריות ושממו עליהם השמים והארץ והושחתה הארץ בלא רפואה לעולם
 מפני שבעבור טובה נתגאו וראה הקב"ה שיהיה לאות לבני מרי לישראל העתידים לירשה כאשר התרה בהן
 גפרית ומלח שרפה כל ארצה כמהפכת סדום ועמורה אדמה וצבויים אשר הפך ה' באפו ובחמתו (דברים כט
 כב) כי יש באומות רעים וחטאים מאד ולא עשה בהם ככה אבל למעלת הארץ הזאת היה הכל כי שם היכל
 ה' ועוד אני עתיד לבאר זה בסדר אחרי מות (ויקרא יח כד) אם יחיני הממית והמחיה:

^ו **קדושין מ.** מחשבה טובה מצרפה למעשה שנאמר (מלאכי ג, טז) אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב
 ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו מאי ולחושבי שמו רב אסי אפילו חשב אדם
 לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשה יגמחשבה רעה אין הקדוש ברוך הוא מצרפה
 למעשה שנאמר (תהלים סו, יח) און אם ראיתי בלבי לא ישמע ה' ואלא מה אני מקים (ירמיהו ו, יט) הנני
 מביא אל העם הזה רעה פרי מחשבותם מחשבה שעושה פרי הקב"ה מצרפה למעשה מחשבה שאין בה פרי
 אין הקב"ה מצרפה למעשה:

ע"י אשר קיים מצות צרית מילה, נתקיים צו זאת, כי רצה לקיים מצות הכנסת אורחים, רק נאנס שהוליא הקצ"ה חמה מנרתיקה, ולא היו אורחים צאים, א"כ לא עשה המצוה צפועל, רק צמחשצה, ומשו"ה הביא הקצ"ה עליו מלאכים אלו אשר כבר נצראו צדמות אנשים, וצרא אותם עכשיו צריות חדשות, ע"י ג' מצוות אלו של צרית מילה, שיהיו, פרקליטים טובים ומליצי יושר, עבור ארע"ה וזרעו אחריו.

ונוכל לומר לפי זה צמאמרס ז"ל שצת' ד' קכ"ז ע"א גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה, שנאמר "ויאמר ה' אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך", והקשו

המפרשים ואצרהס עצמו מנין הי' יודע זאת, ולפי הנ"ל י"ל מאחר שראה ארע"ה שע"י מצות מילה עצמה, שהיא צרית והתקשרות והשראת השכינה, כמ"ס צמד"ר צתחלת פרשה זו על פסוק (איוב י"ט כ"ו) "ומצארי אחזה אלקי", אלולי שעשיתי כן, מהיכן הי' הקצ"ה נגלה אלי, "וירא אליו ה'", ארעפ"כ לא היו צאים המלאכים אלו, שצרא הקצ"ה אותם צרי' חדשה, והגם שנצראו צזכות מצות מילה, וע"י שחישצ לעשות מצות הכנסת אורחים, צאו אלו המלאכים צדמות אנשים כדי שיוכל לקיים המצוה של הכנסת אורחים, הצין מזה שגדולה הכנסת אורחים עוד יותר מקבלת פני השכינה, והצן, והוא רחום יכפר.

¹ שבת קכ"ז. מפני האורחין וכו'. אמר רבי יוחנן: גדולה הכנסת אורחין כהשכמת בית המדרש, דקתני: "מפני האורחין ומפני בטול בית המדרש". ורב דימי מנהרדעא אמר: יותר מהשכמת בית המדרש, דקתני "מפני האורחין", והדר "ומפני בטול בית המדרש". אמר רב יהודה אמר רב: גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכינה, דכתיב: "ויאמר ה' אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר וגו'". אמר רבי אלעזר: בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם. מדת בשר ודם, אין קטן יכול לומר לגדול "המתן עד שאבא אצלך", ואילו בהקדוש ברוך הוא כתיב "ויאמר ה' אם נא מצאתי וגו'":